

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobců: **a) N. B.**, **b) nezl. I. B.**, a **c) nezl. I. B.**, oba nezl. zastoupeni svou matkou, žalobkyní a), všichni právně zast. JUDr. Vlastou Houdkovou, advokátkou, se sídlem Máchova 21, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 23. 1. 2004, č. j. 6 Az 65/2003 - 22,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokátky, JUDr. Vlasty Houdkové, **se určuje** částkou 6366,50 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Žalobkyně i jménem svých nezletilých dětí (dále jen „stěžovatelé“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek, kterým byla zamítnuta jejich žaloba proti rozhodnutí Ministra vnitra ze dne 22. 3. 2002, č. j. OAM-2016/AŘ-2001. Tímto rozhodnutím byl zamítnut rozklad a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 6. 9. 2001, č. j. OAM-8665/VL-10-03-2001, kterým nebyl stěžovatelům udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Současně bylo vysloveno, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Společně s kasační stížností stěžovatelé požádali o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti označenému rozhodnutí správního orgánu stěžovatelé požadovali přezkoumání označeného rozhodnutí. Namítali, že správní orgán v řízení o udělení azylu porušil § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). K tomuto uvedli, že se nemohou vrátit do domovské země, a to zejména z důvodu obavy o svůj život, chudoby a politického režimu. Z výše uvedeného pak dovozovali nezákonnost rozhodnutí žalovaného správního orgánu a navrhovali jeho zrušení a vrácení věci k dalšímu řízení.

V následném rozsudku se Městský soud v Praze ztotožnil se závěry správního orgánu a dospěl obdobně k závěru, že stěžovatelé zemi původu neopustili z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Označenou obavu o jejich život se prokázat nepodařilo a ekonomické problémy, resp. chudobu, která navíc postihuje všechny občany stejně, nelze podřadit pod důvody vymezené zákonem o azylu. Městský soud v Praze stěžovatelům nepřisvědčil ani v dalších námitkách. Městský soud neshledal ani porušení označených ustanovení správního řádu. Z výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.

Proti tomuto rozsudku podali stěžovatelé obecně formulovanou kasační stížnost, ve které zejména uvedli, že kasační stížnost podávají z důvodů vymezených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s. a shledávají posouzení věci v rozporu s právním řádem. Požádali o ustanovení právního zástupce a o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 4. 6. 2004, č. j. 6 Az 65/2003 - 33 byla stěžovatelům ustanovena právní zástupkyně - JUDr. Vlasta Houdková, advokátka, se sídlem v Praze 2, Máchova 21.

Stěžovatele, prostřednictvím označené zástupkyně, posléze Městský soud v Praze vyzval, aby doplnili kasační stížnost o uvedení důvodů, pro které spatřují naplnění označených důvodů.

Kasační stížnost byla na základě této výzvy doplněna a upřesněna. Stěžovatelé v doplnění kasační stížnosti zejména uvedli, že kasační stížnost podávají zejména z důvodů vymezených pod písm. a) a b) § 103 odst. 1 s. ř. s. K tomuto uvedli, že skutkový stav stran důvodu žádosti o azyl nebyl zjištěn přesně, důvodem nebyly toliko ekonomické důvody, ale i důvody politické. Stěžovatelka a) doplnila, že z důvodu jejího politického přesvědčení (jakého nespecifikovala – pozn. Nejvyššího správního soudu) nepostupovaly policejní orgány a soud řádně při vyšetřování napadání její osoby. Stěžovatelka se tak nedomohla svých práv, a neměla jinou možnost obrany. K prvnímu důvodu, pod písm. a) citovaného zákonného ustanovení pak stěžovatelé uvedli, že jak rozhodnutí žalovaného správního orgánu, tak i Městského soudu v Praze, je nesprávné i po právní stránce, neb stěžovatelům měl být

udělen azyl dle § 12 či § 14 zákona o azylu, a měla být vyslovena překážka vycestování dle § 91 zákona o azylu. Stejně tak doplnili, že stěžovatelka a) je v České republice řádně zaměstnaná, obě nezletilé děti chodí do školy a připravují se na budoucí život. K tomuto pak uvedli, že i z těchto důvodů žádají Nejvyšší správní soud o přezkoumání napadaného rozhodnutí.

Na základě uvedených skutečností pak stěžovatelé požadovali, aby byl napadený rozsudek zrušen a vrácen Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém uvedl, že se vzhledem k jejímu obsahu nebude ke kasační stížnosti vyjadřovat; odkázal na správní spis. K návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvedl, že pro něj neshledal důvody. K doplnění kasační stížnosti pak rovněž zejména odkázal na správní spis a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelé uplatnili v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatelé jsou zastoupeni advokátkou.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu posuzovat, zda měl být stěžovatelům azyl udělen, nýbrž je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvod či důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovateli.

Z doplněné kasační stížnosti, ve které stěžovatelé upřesnili své důvody, vyplývá, že stěžovatelé namítají důvody vymezení pod písm. a) a b) s. ř. s. Nejprve je třeba se vyjádřit k významu těchto důvodů.

Význam prvního z uvedených důvodů, tj. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy „nesprávného posouzení právní otázky soudem“, spočívá podle Nejvyššího správního soudu buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní závěr, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Takováto pochybení v rozhodnutí Městského soudu v Praze však Nejvyšší správní soud neshledal.

Dále je třeba se vyjádřit k dopadu dalšího ustanovení a to § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., počítajícího s tím, že došlo k vadě řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit;

za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. K významu první části (došlo k vadě řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu) je třeba podle Nejvyššího správního soudu uvést, že skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru, vedl k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata dále nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Význam další části označeného písm. b) § 103 odst. 1 s. ř. s. („při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto vytýkanou vadu měl soud napadané rozhodnutí zrušit“) se zakládá na faktu, že intenzita porušení řízení před správním orgánem byla v přímé souvislosti s následnou nezákonností tohoto rozhodnutí. K poslednímu možnému porušení z tohoto zákonného ustanovení („rozhodnutí správního orgánu je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost“) Nejvyšší správní soud uvádí, že jeho možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí.

Ani jeden z důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. však Nejvyšší správní soud neshledal.

Nejvyšší správní soud uvádí, že podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka a) podala i jménem svých nezletilých dětí dne 31. 8. 2001 návrh na zahájení řízení o udělení azylu, ve kterém uvedla, že v domovské zemi měla ekonomické problémy, nemohla uživit rodinu. Z protokolu o pohovoru k důvodům pro udělení azylu ze dne 5. 9. 2001 pak mimo výše uvedeného vyplynulo, že v Moldavsku na závodní ubytovně, kdy bydleli, byla odpojena voda a elektřina. Spolu s dalšími spolubydlícími se obrátila na vedoucího konstruktéra, který měl odpojení způsobit, při vyjednávání začala strkanice, stěžovatelka byla napadena a odvezena do nemocnice. Podala na vedoucího konstruktéra trestní oznámení, nakonec byla odsouzena ona k pokutě 10 minimálních výplat. Když toto splatila odjela nejprve k sestře a potom na podzim 1999 odjela do České republiky, kam již dříve přijel její manžel. Stejně tak doplnila, že se v létě 2001 vrátila a pokoušela o privatizaci pokojů v této ubytovně, přičemž správce jí řekl, že zprivatizovat je může, když bude volit komunisty. Stěžovatelka si potom vyřídila dokumenty a odjela zpět do České republiky.

O výše uvedených tvrzeních stěžovatelka žádné důkazy nedoložila, a ty nevyplynuly ani ze správního spisu. Ze spisu naopak vyplynulo, že stěžovatelka a) si na chování správce, který podmiňoval její zájem o privatizaci pokojů v ubytovně tím, koho bude ve volbách volit, nikde nestěžovala, na žádné moldavské státní orgány se neobrátila, s moldavskými státními orgány problémy nikdy neměla. Na otázku, zda si na správce stěžovala, odpověděla, že si nestěžovala proto, že věděla, že se vrátí do České republiky.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatelů, vycházel jak správní orgán, tak i soud. Tyto orgány dovodily, že stěžovatelé v řízení o azylu neuváděli skutečnosti vymezené § 12 zákona o azylu; s těmito závěry se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud. Nejvyšší správní soud doplňuje, že závěr o tom, že stěžovatelé v žádosti neuvedli skutečnosti svědčící o tom, že by mohli být vystaveni pronásledování z důvodů vymezených v § 12 zákona o azylu, plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení v souladu s příslušnými ustanoveními právního řádu České republiky. Městský soud pak správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn správně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy.

S odkazem na výše uvedené tak nemohl Nejvyšší správní soud stěžovatelům přisvědčit ani v jejich konkrétních námitkách. I podle názoru Nejvyššího správního soudu jsou v odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu a soudu jasně jmenovány důkazy, z nichž žalovaný čerpal svá skutková zjištění, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z provedených důkazů. Stejně tak nedošlo ani k nesprávnému posouzení právního stavu věci. Žalovaný správní orgán postupoval s odkazem na skutečnosti, které tvrdili stěžovatelé (viz výše) správně, pokud azyl dle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu neudělil, a současně vyslovil že v jejich případě se nejedná o překážku vycestování dle § 91 zákona o azylu. Městský soud v Praze pak takový postup řádně přezkoumal, a neshledal naplnění uváděných námitek. Na jeho závěry pak Nejvyšší správní soud plně odkazuje a ztotožňuje se s nimi.

Nejvyšší správní soud, a to i s ohledem na svou ustálenou rozhodovací praxi, konstatuje, že podstatou a smyslem azylového řízení je udělit azyl toliko za pronásledovaní za uplatňování politických práv a svobod, resp. z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z taxativně vymezených důvodů. Azylové zákonodárství České republiky přitom, a to v kontextu právních úprav azylu v jiných srovnatelných demokratických evropských zemích, vnímá právo na azyl jako právo na nezbytnou ochranu před takovýmto pronásledováním. Stěžovatelkou popsaný případ, kdy její zájem o privatizaci pokojů v ubytovně byl údajně podmiňován hlasováním ve volbách pro určitou stranu, a dále, kdy namítala zmanipulování trestního řízení v němž byla oznamovatelkou trestného činu, nelze bez dalšího považovat za takové skutečnosti, které by vedly k naplnění zákonného důvodu pro udělení azylu, *spočívajícího v pronásledování za uplatňování politických práv a svobod,* nebo mohly zakládat *odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství stěžovatel má*, tak, jak má tyto důvody na mysli § 12 zákona o azylu. Další důvody uváděné stěžovatelkou byly důvody ekonomické, a z těchto důvodů azyl udělit nelze.

K otázce naplnění ustanovení § 14 zákona o azylu Nejvyšší správní soud uvádí, že udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je na volné úvaze správního orgánu, přičemž však tuto volnou úvahu, tedy zda byl důvod hodný zvláštního zřetele či nikoli, může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení, resp. z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu“. K tomu Nejvyšší správní soud také odkazuje i na svou konstantní judikaturu, ze které vyplývá, že správní soudy mohou přezkoumávat rozhodnutí správních orgánů vydané v návaznosti na ustanovení § 14 zákona o azylu pouze omezeně, a to z hlediska jeho mezí, popř. z hlediska jeho případného zneužití. Lze tedy shrnout, že Nejvyššímu správnímu soudu nepřísluší posuzování, zda v souzené věci došlo k naplnění důvodů hodných zvláštního zřetele. Úkolem správního soudu, ač v takzvané plné jurisdikci, je toliko přezkum zákonnosti, a to s ohledem na meze správního uvážení,

resp. jeho zneužití, jeho úkolem však není suplování správního orgánu při správním uvážení, které je vyhrazeno toliko správnímu orgánu.

Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že stěžovatelé neuvedli skutečnosti svědčící o tom, že by mohli být v zemi původu vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, a takové skutečnosti nebyly ani jinak v řízení o udělení azylu zjištěny. Závěr Městského soudu v Praze o tom, že stěžovatelkou a) uváděné důvody nemohou být považovány za důvody pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu, tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení a je zcela v souladu se zákonem, stejně jako závěr o tom, že nebyly shledány podmínky pro udělení azylu z humanitárních důvodů. Městský soud v Praze správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn správně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy. Totéž platí i pro posouzení existence překážek vycestování stěžovatelů ve smyslu § 91 zákona o azylu. S těmito závěry se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud a odkazuje na ně.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji jako takovou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Vzhledem ke skutečnosti, že Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Protože žalovaný správní orgán žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Vzhledem k tomu, že zástupkyně stěžovatelů, JUDr. Vlasta Houdková, byla ustanovena soudem, platí odměnu za zastupování a hotové výdaje stát (§ 35 odst. 7 v návaznosti na § 120 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci náleží v souladu s ustanovením § 11 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) citované vyhlášky, odměna za dva úkony právní služby ve výši 2000 Kč (příprava převzetí zastoupení a doplnění kasační stížnosti), a dále podle ustanovení § 13 odst. 3 téže vyhlášky náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky za dva úkony právní služby ve výši 150 Kč. Protože ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Částka daně, vypočtená podle § 37 písm. a) a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb., činí 408,50 Kč. Vzhledem k tomu, že šlo o zastupování celkem tří osob, zvyšuje se podle § 12 odst. 4 citované vyhlášky odměna o dvakrát 80 %. Ustanovenému zástupci se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 6366,50 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 20. září 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu